

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE MÜZİK EĞİTİMİ

Dr. Ayperi SİĞİRTMAÇ
Ç.Ü. Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü
Okulöncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı

ÖZET

Bu makalede, okulöncesi dönem müzik eğitiminde yer alan çevremizdeki sesleri araştırma, tanıma ve ayırt etme, ritm çalışmaları, şarkı söyleme, yaratıcı hareket ve dans, müzikli hikaye gibi etkinlikler hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır.

ABSTRACT

In this study, in preschool children' music education consist of investigation, definition and differentiate of environmental sounds, rhythm activities, sing a song, creative movement and dance, musical story activities is presented.

GİRİŞ

Müzik, ortaya çıkışından bu yana sürekli gelişmeler kaydederek günümüze kadar gelmiştir. Bugün müzik; yemek yemek, su içmek, nefes alıp vermek kadar doğal bir ihtiyaç olarak kabul edilmektedir. Anne karında yedi aylık bir bebek bile sese, müziğe tepki vermektedir. Yeni doğan bebekler anne sesi ile rahatlamakta, ninni ile uykuya geçmektedir. Bebeklikten itibaren işitsel algı eğitimi ile başlayan müzik eğitimi, çocukların konuşmayı birçok kavram ve konuyu öğrenmesinde, vücudunu koordineli bir şekilde kullanmasında etkili olmaktadır. Müzik eğitiminde önemli bir yer tutan işitsel algı eğitimi ile çocuk dikkatini bir konuya yoğunlaştırmakta,sesleri dinlemekte,tanımakta ve ayırt etmektedir.

Müzik, çocukların bütün alanlarda öğrenmesine katkı ve yeni bir bakış açısı sağlamakta, müzik çalışmalarına katılan, yaratan, üreten çocuk kendisi ile gurur duymakta, başarı duygusunu tatmaktadır ve böylece çocukların kendilerine güvenleri ve özsaygıları artmaktadır (Lazdauskas 1996).

Müzik eğitimi okulöncesi dönemden itibaren programlarda yer almaktadır. Fakat anaokulu öğretmenleri müzik etkinliklerine genellikle gereken önemi göstermemekte ve günlük planlarında müzik etkinliklerine sadece şarkı dinleme ve şarkı söyleme etkinlikleri olarak yer vermektedirler. Okulöncesi dönemde; şarkı söylemenin yanı sıra ses dinleme ve ayırt etme, ritm çalışmaları, müzikli öykü, yaratıcı hareket ve dans gibi etkinlikler müzik

etkinlikleri içerisinde yer almaktadır. Bütün bu etkinlikler çocuklar için belirlenen hedeflere, müzik eğitimi yoluyla farklı bir yoldan ulaşma imkanı sağlamaktadır. Okulöncesi dönem çocukları için müzik eğitimi programı planlanırken, çocukların doğuştan getirdikleri özellikleri, müzik deneyimleri ve gelişim düzeyleri göz önünde bulundurulmalıdır ve gelişimsel ardışıklığın olmasına dikkat edilmelidir (Fox 1991).

Çocukların tüm gelişim alanlarını destekleyici bir etkiye sahip olan müzik eğitiminin oyunla eğitim niteliğinde olmasına dikkat edilmeli, çocukların isteyerek ve hoşlanarak müzik etkinliklerine katılmaları sağlanmalıdır.

Çevremizdeki Sesleri Araştırma, Tanıma ve Ayırt Etme Çalışmaları

Çevremizde çok farklı sesler vardır ve bu sesler, kaba sesler, müzikal sesler, konuşma sesleri olarak üç grupta toplanabilir. Kaba sesler, çocuğun her gün evde, okulda, sokakta, çevrede duyduğu, gök gürültüsü, rüzgar sesi, yaprak hışırtısı, hayvan sesleri gibi doğada oluşan seslerle, makine ve araçlardan çıkan seslerdir. Müzikal sesler, günlük yaşantıda radyo, televizyon, teyp gibi araçlar yoluyla duyduğumuz seslerdir. Konuşma sesi ise insanın duygu ve düşüncelerini iletirken kullandığı seslerdir (Bal 1986). Okulöncesi dönemdeki çocuklar, hafızada tutma yeteneğini kazanarak, bu sesleri dinler, tanır, ses ile kaynağını eşleştirebilirler (Hohmann and Weikart 2000).

Çocuklar küçük yaştan itibaren, sesin yönünü, kaynağını bulmaya çalışırlar. Duydukları sesi tekrar duyabilmek için çaba sarf ederler. Ayrıca sesin şiddetini ayırt ederek, davranışlarını sese göre yönlendirebilirler.

Çevremizdeki sesleri dinleme ve ayırt etme çalışmaları, çocukların çevreyi daha bilinçli dinlemelerine, işittikleri seslere dikkatlerini yoğunlaştırmalarına, bu sesleri tekrarlamalarına ve tanımlamalarına yardımcı olmaktadır.

Dinlemeye odaklanma, dikkati bir noktaya yoğunlaştırmayı geliştirerek belirli sesleri yada verilen yönergeleri anlamalarında etkilidir. Şarkılı oyunlar, müzik eşliğinde yürüme, koşma, zıplama gibi hareketler ve şarkıdaki duraklamalar, dinlemeye odaklanmayı sağlamaktadır. Müziksel öğrenmenin temeli olan dinleme ile ilgili etkinlikler bu amaçların gerçekleşmesine yardımcı olmaktadır (Wolf 1992).

Ritm Çalışmaları

Bir temponun düzenli bir şekilde tekrarı olan ritm, müziğin nabzını hissetme yada zamanlama (keep time) yapabilme yeteneği şeklinde tanımlanmaktadır (Wolf 1992, Lagoni et al 1999).

Kulak eğitiminin en önemli ögesi olan ritm, her insanın doğumuyla birlikte getirdiği bir duygu olup çevremizde mevcut olan bir doğa olayıdır. Kalbinizin atışında, yürüyüş temposunda, saatin tik-taklarında, konuşmada, nefes alıp vermede, dağlardan akan derelerde hep ritm bulunmaktadır (Ürfioğlu 1989).

Ritm eğitiminde amaç, şarkı eğitiminde de olduğu gibi, çocuğa sadece belirli ritm kalıplarını öğretmek değildir. Çocuklara ritm duygusunu ve bedensel yeteneklerini geliştirme, mutlu olmasını sağlama, olumlu bir kişilik geliştirerek, kendi kendisini kontrol etmesine yardımcı olmaktır. Ritm eğitimiyle, çocukta gelişen ritm duygusu güven duygusunun gelişimine katkıda bulunacağı gibi, denge, dikkat, tepki, büyük ve küçük kaslarının gelişimine de katkıda bulunur. Böylece ritm, çocuğun el, kol, ayak, baş, göz ve beden gibi vücut organları arasında koordinasyon sağlanmasına, hareketlerinde çeviklik ve incelik kazanmasına yardımcı olmaktadır (Sun ve Seyrek 1998).

Çocuklara ritm eğitimi verilirken basitten zora doğru bir yol izlenmeli, hareket, ses, şarkıya eşlik, müzikle ritmik hareketler yoluyla verilmeye çalışılmalıdır. Başlangıçta diğer kişilerden bağımsız bir şekilde duyularıyla hareket eden çocukların, bu bağımsız davranışları, müziksel algıda, ritm tutmanın ilk adımı olarak kabul edilmektedir. Daha sonra ise çocuklar grup içerisinde, gruba uyum sağlayarak ritm tutabilmektedirler. Çocukların ritm yeteneğini geliştirmek için deneyimlerini artıracak etkinliklerin sağlanması, ritm yeteneğinin gelişimini hızlandırmaktadır

Ritm yeteneğinin geliştirilmesinde, davul ritmi ile asker gibi bir sırada yürüme, elleriyle dizlerine vurarak eş zamanlı bir şekilde tempo tutma çalışmaları yapılabilir. Ritm, şarkılar, tekerlemeler yada temposu belirgin olan bir müzikle ulaşılması kolay olan bir yetenektir (Wolf 1992).

Peters (1989), ritm çalışmalarında çocukların kendi vücutlarının, daha sonra basit vürmalı çalgıların kullanılmasını önermektedir. Çocuklarla çalışırken öncelikle kendi isimlerinin, daha sonra yakın çevresindeki bireylerin, hayvanların ve meyvelerin isimlerinin ritminin tutulması gerektiği vurgulanmaktadır. Ritm tutma çalışmalarının el çırpma, yürüme gibi basit hareketlerle başlaması, daha sonra basit ritmik çocuk şarkılarına geçilmesi önerilmektedir.

Şarkı Söyleme Çalışmaları

Birçok çocuk için konuşmak kadar doğal olan şarkı söylemeyi çocuklar konuşmayı öğrendikleri gibi taklit yoluyla öğrenirler (Wolf 1994, Lagoni et al 1999). Müzik ve dilin kökeni aynıdır ve ilk çıkarılan sesler şarkı ve müzikal anlamının, konuşma ve dilin

öncüleridir (Moravcik 2000). Çocuklara bebekliklerinden itibaren ninniler, şarkılar söylenir ve çocukların ninni ve şarkı dinlerken rahatladıkları, çıkardıkları seslerle ve bedenleriyle şarkıya katıldıkları gözlenmektedir. Yürümeye başladıktan sonra el çırparak, dans ederek, asker gibi yürüyerek müziğe eşlik etmektedirler. Çocuklar bildikleri şarkıları söylemekten, kendi kendine yeni şarkılar üretmekten ve yeni şarkılar öğrenmekten çok hoşlanmaktadırlar (Matter 1982, Pautz 1998).

Çocuklara sayılar, renkler, hayvanlar, giyecekler, yiyecekler, taşıtlar, doğa ve doğa olayları, çeşitli duygular, okul gibi birçok konunun öğretiminde şarkılar kullanılmaktadır. Bayramlar, doğum günleri şarkılarla kutlanmaktadır. Çocuğun yaşamında şarkılar çok önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle çocuklara şarkı seçerken çok titiz davranılmalıdır (Hildebrandt 1998).

Çocuklar için şarkı seçerken dikkat edilmesi gereken noktalar şu şekilde sıralanabilir.

- a) Şarkı sözleri sade ve anlaşılır olmalı, hafızada kolay kalmalı.
  - b) Şarkılar, çocukların günlük yaşamlarıyla ilgili olan konular arasından seçilmelidir.
  - c) Seçilen şarkılar konularla ilgili kavramları geliştirici, hareketli, zevkli ve eğlendirici nitelikte olmalıdır.
  - d) Sözleri değiştirilmeye elverişli olan, çocukları yeni sözler bulma ve yaratmaya yönlendiren şarkılara yer verilmelidir.
  - e) Şarkıların bireysel ya da grup, bireysel/grup söylenebilme özelliği göz önünde bulundurularak farklı özellikte şarkılar seçilmelidir.
  - f) Şarkı seçerken çocukların yaşları, müziksel gelişim düzeyleri dikkate alınmalıdır.
  - g) Hareketli, neşeli şarkıların yanı sıra, ninni gibi sakinleştirici şarkılara da yer verilmelidir.
  - h) Çocukların tamamının isimlerinin geçebileceği şarkılar da öğretilmelidir.
  - i) Seçilen şarkı çocukların sesine uygun olmalıdır.
  - j) Şarkının melodisinin tekrarlanabilir bölümlerden oluşmasına, ritminin kolay olmasına dikkat edilmelidir.
- (Akkaş1993, Wolf 1994).

Çocuk şarkılarının yer aldığı kasetler alınırken, kasetteki şarkıların doğru söylenip söylenmediğine, çocukların sesine uygun olup olmadığına, yetişkin vokallerin kolay dinlenip dinlenilmediğine ve çok karmaşık olmayan enstrümanlarla eşlik edilmiş olmasına dikkat edilmelidir. Çoğu zaman gitar yada piyano gibi enstrümanlarla eşlik edilmiş olan çocuk şarkılarının tercih edilmesi daha uygundur. Şarkıların sözlerinin çocukların gelişim düzeylerine uygun olması ve farklı konuları içermesine dikkat edilmelidir (Wolf 1994).

Çocuklar için seçilen şarkının öğretiminde dikkat edilmesi gereken noktalar şu şekilde sıralanabilir:

- a) Eğitimi tarafından şarkının adı söylenir ve konusu hakkında kısa bir açıklama yapılır. Şarkı içindeki bilinmeyen kelimelerin anlamları açıklanır. Kelimelerin anlamları açıklanırken, çocukların dikkatini şarkıdan uzaklaştırmayacak şekilde resimler, kuklalar, kısa öyküler kullanılabilir.
- b) Şarkı öğrenmeye başlamadan önce nefes çalışmaları yapılabilir.
- c) Eğitimi bir müzik aleti çalabiliyorsa, müzik aleti ile şarkıyı birkaç kere çalar ve söyler. Müzik aleti çalamıyorsa, şarkıyı birkaç kere bütünüyle söyler.
- d) Şarkı parçalara ayrılarak parçadan bütüne geçiş yapılabileceği gibi, şarkının uzunluğuna ve zorluğuna göre tümüyle öğretim yöntemi de tercih edilebilir. Parçadan bütüne doğru geçiş yaparken, önce şarkı birkaç kere bütünüyle söylenmeli, sonra parça parça söylenmeli, her parçadan sonra baştan öğrenilen kısma kadar tekrar edilmelidir. Fakat bu kadar üzerinde durulmasına çoğu zaman gerek kalmamaktadır. Gün içerisinde etkinlikler arası geçişlerde, kahvaltıda hazırlanırken, uykudan kalkınca şarkının bütünüyle söylenmesi veya farklı günlerde tekrar edilmesi şarkının öğrenilmesini sağlamaktadır.
- e) Şarkı eğitiminin yönetiminde aynı anda başlatılarak, aynı anda bitirilmelidir.
- f) Şarkı öğrenildikten sonra eğitimi sesini alçaltarak ön plandan çekilmelidir.
- g) Şarkı tamamen öğrenildikten sonra, şarkıya uygun vücut yada ritm aletleriyle ritm çalışmaları yapılabilir.
- h) Şarkıya uygun basit ritmik hareketler, danslar ve rontlar şarkının hafızada kalmasını kolaylaştırır ve çekiciliğini artırır (Ürfioğlu 1989, Akkaş 1993, Wolf 1994, Bal ve Artan 1995, Wilcox and Campbell 1995, Sun ve Seyrek 1998, Richards 1999).

Şarkı öğretiminde bunların yanı sıra, uygun zamanı ayarlamakta önemlidir. Şarkının özelliğine ve çocukların durumuna göre; günlük planda müzik etkinliği zamanında, iki etkinlik arasındaki geçiş anı, uyku öncesi, yemek öncesi ve sonrası, hikaye öncesi veya geziye giderken en uygun zaman olabilir. En uygun zamanı, ortamı çocuklarla paylaşan eğitimi en doğru şekilde ayarlayabilir (Moravcık 2000).

Bazı çocuklar öğretilen şarkıyı çok kolay öğrenirken, bazıları zorlanabilir. Zorlanan çocuklar da zaman içerisinde tekrar edildikçe öğrenebilirler, bunun için onlara zaman tanımak gerekebilir. Şarkı etkinliğine katılmak istemeyen çocuklar zorlanmamalı, kendi istekleri ile katılmaları beklenmelidir.

Şarkı öğretirken, çocukların hatalarının sürekli düzeltilmeye çalışılması, etkinliğin zevkini kaçırabilir. Hatalı öğrenmeleri düzeltmek için eğlenceli yöntemler bulunmaya çalışılmalıdır.

Hatasız şarkı söyleme, çocuğun bir melodiyi yardımcı olmaksızın tam anlamıyla taklit etme yeteneği anlamındadır. Sekiz yaşa kadar hatasız şarkı söylemenin temelleri oluşur ve şarkı söyleme öğretilabilir bir beceridir (Wolf 1992). Şarkı söylerken çocukların bağırma sesi yerine, şarkı söyleme seslerini kullanmaları hatırlatılmalıdır (Spaeth 1994).

Çocuklar mutlu bir şekilde şarkı öğrenirler. Çocuklar, eski melodiler için yeni sözler ve yeni melodilere eski sözleri uydurmaları veya tamamen kendi şarkılarını bestelemeleri için desteklenmelidir. Yeni bir şarkı oluşturduklarında, öğretmen bu şarkıyı kasete kaydedebilir. Daha sonra bu kasetler çocukların şarkı bestelemesindeki gelişimlerini incelemek için kullanılabilir (Wilcox 1994, Mori 1996, Hildebrandt 1998, Turner 1999).

Yaratıcı Hareket ve Dans Çalışmaları:

Hem çocuklar hem de yetişkinler için doğal bir süreç olan müzik eşliğinde hareket etme, çağlardan beri insanlar kutlama ve matem törenlerinde bir araya geldikçe gelişmiştir (Hohmann and Weikart 2000).

Yaratıcı hareket ve dans için müzik özenle seçilmelidir. Müzik seçiminde, temponun aşırı yavaş yada hızlı olmamasına, ritmin çok değişken olmamasına dikkat edilmelidir. Seçilen müziğin sözlü olması, çocukların sözleri dinlemesine ve sözlere göre hareket etmesine neden olabilir. Yaratıcı dans ve hareket amaç çocukların hissettikleri gibi, özgürce, yaratıcı bir şekilde hareket üretmelerini sağlamaktır. Bu çalışmalar uygun büyüklükteki ortamlarda gerçekleştirilmeli ve etkinlik öncesinde çocukların müzikteki ritmi ayırt etmeleri için kısa bir ısınma çalışması yapılmalıdır. Çocuklar müziğin ritmine, temposuna ve kendi düşüncelerine göre dans ederken, onlara yardımcı olabilecek, kurdela, eşarp, balon gibi materyallerin sunulması yaratıcılıklarını destekleyebilir (Strickland 2001).

Müziğe göre kimi zaman yerde uçuşan yapraklar, kimi zaman yeni filizlenen ve gökyüzüne ulaşmaya çalışan sarmaşıklar konu olarak seçilebilir. Müziğin ritmine göre öğretmen bazen sözel yönlendirmelerle çocukların dikkatini müzik üzerinde yoğunlaştırmalarına yardımcı olabilir bazen de müzikle birlikte çocukların bütün vücutlarını kullanmaları sağlanabilir (Dinçer 1992). Ayrıca çocuklara müzik dinletilerek, kendi hayal güçlerini ve fikirlerini kullanarak hareket etmeleri istenebilir. Çocuk kendi hayaline göre, müziğe uygun olarak, bir hırsız gibi yürüyebilir yada sinsice avına yaklaşan bir tilki gibi davranabilir (Mori 1996). Çocuklarla serbest dans çalışmaları yapılacağı gibi, kurallı dans çalışmaları da yapılabilir. Çocuklar her ikisinden de hoşlanmaktadır (Pautz 1998).

Yaratıcı dans, vücut aracılığıyla kişinin yaratıcılığını kullanarak duygu ve düşüncelerini anlatma sanatıdır. Yaratıcı dans, rekabetin, zorlamanın olmadığı bir etkinliktir, fiziksel beceri ve estetik anlayışını geliştirirken, bireysel farklılıkları da ortaya çıkarır (MacDonald 1991).

Hikayeler yaratıcı dansla yorumlanabilir, gezegenlerin evrendeki pozisyonları dansla öğretilir. Böylelikle konuların hafızada kalması daha kolay olmaktadır. Yaratıcı dans, çocukların iletişim, sosyal becerilerini geliştirme ve kendilerine güvenlerini artırmada kullanılabilir. Çocukların bir probleme tek bir çözüm yolunun olmadığını, başkalarının fikrini kabul etme veya reddetmeyi öğrenmesini sağlar. Çocukları yaratıcı araştırmacılığa sevk eder (MacDonald 1991).

Bale, tap dans (ayak uçlarını ve topukları yere vurarak yapılan bir dans) gibi geleneksel danslar okulöncesi dönem çocukları için çok uygun danslar değildir. Bazı basit basamakları öğrenseler de, bu dönemde çocukların ihtiyaçları daha farklıdır. Küçük çocukların ihtiyaç duyduğu, yaratıcı dans ve harekettir. Yaratıcı dans ve hareket sadece hareketleri içermez, hareketin farkında olmayı, duyuları ve estetik tecrübeyi de içerir (Stinson 1989).

Ritson (1986) göre yaratıcı dans öğretiminde yönergeleri alma, taklit etme, durum belirleme, birleştirme, yaratma süreçleri olmak üzere beş süreç bulunmaktadır.

a) Yönergeleri Anlama: Çocukların dinleme ve yönergeleri anlama kapasiteleri katılımın başarılı olması için gereklidir. Öğretmenin yönergeleriyle kurulan güvenli akış, sınıfın idaresi, çocuklar kendi hareketlerine karar vermeye ve seçim yapmaya başladıkları zaman önemli olmaktadır. Yönergeler çocukların anlayabileceği şekilde açık ve öz olmalıdır. Yönergeleri anlama uygulamaları, yaratıcı dansın amaçlarına bir miktar aykırı düşse de, çocukların hiç örnek görmeksizin hareket yaratmaları zordur ve bu nedenle önce model görmeleri gerekir. Yönergeleri alma, ileri seviyelerde öğrenilmesi gereken özdenetimde etkili olduğu için dans eğitiminde temel basamaktır.

b) Taklit Etme: Dans çalışmalarında olumlu bir hava yaratmak için, öğretmenin çocuklara eşlik ederek teşvik etmesi ve model olması gerekir. Taklit etme aynı zamanda yönergeleri tanıtmak veya daha önce öğrenilen becerileri yeniden incelemek için iyi bir etkinliktir. Öğretmen bir süre sonra çocukların birbirine model olmasını da sağlamalıdır. Taklit etme çocukların başlangıç aşamasında daha kolay hareket edebilmelerini sağlar. Yaratıcı dansa doğru giden bir sonraki aşamada; çocuklar kendi hareketleri ile ilgili kararlar almaya, kendi sıralarını beklemeye ve koreograflarını yaratmak için kişisel deneyimlerini göstermeye başlarlar.

c) Durum Belirleme: Bu seviyede deneyim kazanmanın amacı, çocukların düşünceleri ve hareketleri arasında ilişki kurmalarını sağlamaktır. Öğretmen sözel yönergeler vererek, çocukların kendi düşüncelerini ve hayal ettiklerini uygun hareketlerle göstermeleri için fırsat verir. Yönergeler, “Bana düz bir yolda nasıl hareket edebileceğini gösterir misin?, Şimdi eğimli bir yolda nasıl hareket edebileceğini gösterebilir misin?, Eğimli bir yolda hareket etmeye devam et, fakat şimdi hızlı bir şekilde hareket etmeye başla” şeklinde olabilir. Bu yönergeler çoğaltılarak, çocukların birçok fikre göre hareket üretmeleri sağlanabilir. Durum belirleme, çocukların hareket etme ile ilgili bildiği kelimeleri, kavramları, fikirleri tanıtmaya ve genişletmeyi içerir. Durum belirlemede yapılan çalışmalar, çocukların bir sonraki süreçte hareket üretebilmeleri için önemlidir.

d) Birleştirme: Öğretmen bu seviyede çocuklara bir problem durum verir veya problem durumun temasına uygun ortam hazırlar. Daha sonra çocuklara bir araya gelmeleri ve problem durumu çözmeye yönelik bir seri hareket üretmeleri söylenir. Burada öğretmen geri plandadır. Çocuklar kendi hayal güçlerini kullanarak, nasıl hareket üreteceklerine karar vermek zorundadırlar. Desteğe ihtiyaç duyan çocukları, cesaretlendirmek ve yönlendirmek gerekebilir. Çocuklar bu aşamada kendi yaratıcılıklarını ortaya koyarlar. Gruplar arasında ilginç ve heyecan verici çözüm üreten grupları bütün sınıfın izlemesi sağlanabilir.

e) Yaratma: Çocuklar, kendi hareketlerini organize ederek bir dans yaratırlar. Yaratma aşamasında, öğretmenin rolü oldukça geri plandadır. Öğretmen çocuklara “iki kişi ile bir dans ortaya koymalarını veya çember ve tüllerini kullanarak bir dans ortaya koymalarını” söyleyebilir. Bu aşamadan sonra öğretmen geri planda kalarak çocukların ürettiklerini inceler (Ritson 1986).

Müzikli Hikaye Çalışmaları

Müzikli hikayeler, seslerin kullanımına uygun olarak hazırlanmış öykülerdir. Bazı müzik aletlerinin veya nesnelerin sesleri doğada varolan seslere benzetilir. Örneğin, hikayede geçen saatin tik-takları ritm sopaları, ksilefon gibi aletlerle veya el ile dizlere vurularak çıkarılabilir (Bal ve Artan 1995).

Çocuklara hikaye öğretmen tarafından anlatılır. Seslerin kullanıldığı bölümlerde bu ses ne ile çıkarılabilir gibi sorular sorularak çocuklardan kullanacakları materyalleri belirlemeleri istenir. Hikayede belirlenen seslere ve rollere göre çocuklara görev dağılımı yapılır. Hikaye bir yandan dramatize edilirken çocuklar uygun yerlerde seçtikleri müzik aleti veya nesnelere yardımıyla hikayede geçen sesler çıkarılır. Hikayede seslerin yanı sıra ritm, şarkı, müzik ve hikayenin özünü anlatan kısa cümleler kullanılabilir (Morin 2001). Örneğin; kayıkla bir adaya yolculuk planlanabilir. Hikaye öncesinde konu ile ilgili kısa bir şarkı konuya ısınmayı sağlayabilir. Kürekler belirli bir ritimle çekilebilir. “Ada göründü!, bu ada

müzik adası!” gibi cümleler çocuklar tarafından söylenebilir. Cümlelerin kızgınlık, şaşkınlık, korku ve sevinç gibi farklı ses tonları ya da hızlı-yavaş olarak ifade edilmesi çocukların sesleri tanımalarına, vurguları doğru kullanmalarına yardımcı olur.

Çocuklara hikaye okunurken, kitaptaki resimleri görme ihtiyacı duydukları, resimler hakkında konuşmaya, şarkı söylemeye ve hikaye ile ilgili ses taklitleri, doğaçlamalar yapmaya istekli oldukları bilinmektedir. “Ali Baba’nın Çiftliği” gibi şarkıları resimlerle süslemek ve ses taklitlerini yapmak çocukların çok fazla ilgisini çekmektedir (Spaeth 1994).

SONUÇ

Müzik etkinliklerinin oyun yoluyla verilmesi, çocukların bu etkinliklere hoşlanarak ve isteyerek katılmalarını sağlamaktadır. Oyundan aldıkları hazzı yaşamaları ve fazla olan enerjilerini boşaltmaları için müzik etkinlikleri çocuklara fırsatlar sağlamaktadır. Bu etkinliklerin doğru şekilde uygulanmasının çocukların gelişimi üzerinde birçok olumlu etkisinin olduğu bilinmektedir. Çocuklar müzik etkinlikleri yoluyla farklı deneyimler kazanabilir. Yeteneği olan çocuklar bu etkinlikler esnasında gözlenerek belirlenebilir, bu yeteneklerini geliştirme fırsatı sağlanabilir ayrıca bu çocukların okul dışında müzik eğitimi almaları için aileler ile görüşülerek çocuklar yönlendirilebilir.

KAYNAKLAR

1. Akkaş, S. 1993. Okulöncesi eğitimde müzik. Gazi Büro ve Kitabevi Tic.Ltd.Şti., 134s.,Ankara.
2. Bal, S. 1986. İşitme özürlü çocukların eğitimi. Özürlü Çocuklar ve Eğitimleri. Editör: Prof.Dr. Şule Bilir. Ayyıldız Matbaası A.Ş. Ankara.
3. Bal, S. ve Artan, İ. 1995. Seslerle tanışalım. Ya-pa Yayınları,136s.,İstanbul.
4. Dinçer, İ.1992. Çocuk gelişimi ile ilgilenenler için müzik el kitabı. Ya-Pa Yayınları,128s., İstanbul.
5. Fox,D.B.1991. Music, development and young child. Music Educators Journal, 77(5);42-46.
6. Hildebrandt, C. 1998. Creativity in music and early childhood. Young Children, 53(6);68-74.
7. Hohmann,M. And Weikart,D.P. 2000. Küçük çocukların eğitimi. Çeviren: Sibel Saltiel Kohen ve Ülfet Öğüt. Hisar Eğitim Vakfı Yayınları, 433-445s.,İstanbul.
8. Lagoni, L.S., and others .1999. Good times with music and rhytm. <http://www.nncc.org>
9. Lazdauskas, H. 1996. Music makes the school go round. Young Children, 51(5),22-23.

10. MacDonald,C.J. 1991. Elementary school teachers explain why they do not use creative dance in their classrooms. *The Alberta Journal of Educational Research*, 37(2);157-166.
11. Matter, D.E.1982. Musical development in young children. *Childhood Education*, 58(5);305-307
12. Moravcik,E. 2000. Music all the livelong day. *Young Children*, 55(4);27-29.
13. Mori, K. 1996. Expressive education in early childhood.*Arts Education Policy Review*, 97(4);31-34.
14. Morin,F.L.2001.Cultivating music play: The need for changed teaching practice. *General Music Today*, 14(2)24-30.
15. Pautz, M.P.1998.Teaching prekindergarten music. *Teaching Music*, 5(5);40-43.
16. Peters,S.1989. A critical assesment of the development of musical concept and skills with 5yr old children. *Early Child Development and Care*, 54;11-27.
17. Richards, C. 1999.Early childhood preservice teachers' confidence in singing. *Journal of Music Teacher Education*, 9(1);6
18. Ritson,R.J. 1986. Creative dance: a systematic approach to teaching children. *Journal of Physical Education Recieation Dance*, 67-78.
19. Spaeth, J. 1994. Finding quality literature for young children. *Teaching Music*, 2(1);40-41.
20. Stinson.S,1989.Creative dance for preschool children. *Early Child Development and Care*, 47;205-209.
21. Strickland, E. 2001.Move to the music. *Early Childhood Today*, 15(4);36-38.
22. Sun,S.ve Seyrek, H. 1998. Okulöncesi eğitimde müzik. *Müzik Eserleri Yayınları*, 330s.,İzmir.
23. Turner,M.E. 1999. Child-centered learning and music programs. *Music Educators Journal*,86(1);30-35.
24. Ürfioğlu,A.1989.Bebeklik ve okulöncesi dönemde müziğin gelişimi ve eğitimi. *Ya-pa Yayınları*, 96s.,İstanbul.
25. Wilcox,E., and Campbell, P.,S. 1995. Open a new door in preschool music. *Teaching Music*, 2(4);38-40.
26. Wilcox, E. 1994. How do children compose. *Teaching Music*, 2(3);38-39.
27. Wolf, J.1992. Let's sing it again: creating music with young children. *Young Children*, 47(2);56-61
28. Wolf, J. 1994. Singing with children is a cinch. *Young Children*, 49(4); 20-30.